

Somseen

HORIZON

Jaargang 27 - nummer 36 – december 2024

Harry Marien Somsen (1946-2024)

In dit nummer:

- In memoriam Harry Somsen
- Bevrijding vergeet je nooit!
- Emigratie naar Canada
- Jan en Anna in Baldwin (2)
- Quinten Somsen: Mountainbiker
- Vrogger Thuus in Lintelo (1)
- Honderdjarige Somsens
- Kerst- en Nieuwjaarswens

SOMSEN STICHTING**Voorzitter**

Johan Somsen [1089] + vertaler
 Schietbaanweg 11
 8162 GP Epe
 tel.: +31 6 260 324 84
 e-mail: johan.f.somsen@wxs.nl

Secretaris / penningmeester

Theo Somsen [227] + redactie
 Hindenhoek 11
 8172 AC Vaassen
 tel.: +31 6 207 611 44
 e-mail: theosomsen@planet.nl
info@somsen.org

Algemeen bestuurslid

Dirk Somsen [136] + genealogie
 Verduinsbos 10
 4661 NW Halsteren
 tel.: 0031 6 516 168 44
 e-mail: somsgenealogie@djsomsen.nl

Website

www.somsen.org

Voor toegang tot de actuele genealogie
 ga naar 'bekijk database' en kies:
 -gebruikersnaam > somsen
 -wachtwoord > Roelof

Bank NL (Vrijwillige bijdragen)

Somsen Stichting
 IBAN: NL97 INGB 0007 9098 85
 BIC-code: INGBNL2A

Bank USA (Voluntary donations)

PayPal > somsenfoundationusa@gmail.com
 Check > Somsen Foundation USA
 c/o Stephen Somsen
 PO Box 526
 Darrington, Washington 98241

Contact USA

Stephen D. Somsen [2459]
 47231 East Fir Street
 Darrington, Washington 98241 USA
 phone: 001 425 87 98 592
 e-mail: ssomsen@aol.com

Op de omslag

Harry Marien Somsen (1946-2024)

COLOFON**Somsen Horizon - Jaarlijks familiemagazine**

- * is een digitale uitgave van de Somsen Stichting en verschijnt 1x per jaar.
- * wordt toegezonden aan familieleden en aan belangstellenden in onze familie en familiegeschiedenis.
- * wordt alleen verzonden naar bij ons bekende e-mailadressen.
- * is gratis.
- * vrijwillige bijdragen blijven altijd welkom (zie onze banknummers).
- * overname van teksten is toegestaan, mits met bronvermelding.

Bijdragen voor volgende edities kunt u zenden naar
theosomsen@planet.nl of info@somsen.org

Inhoud

pag.

Somsen Stichting, bestuur, organisatie en doelstelling	2
Voorwoord	3
In memoriam Harry Somsen	4
Hommage aan Harry Somsen	5
Bevrijding vergeet je nooit meer!	6
Twee honderdjarige Somsens	6
Hollandse immigranten in Canada	7
Quinten Somsen	12
Jan en Anna in Baldwin (2)	14
Vrogger Thuus (1)	17
Genealogie en Familieberichten	23
Kerst- en Nieuwjaarswens	24

Doelstelling Somsen Stichting**De Stichting heeft ten doel:**

het bewaren en bevorderen van de saamhorigheid tussen personen welke de familienaam Somsen dragen, aan hen gerelateerd zijn of waren dan wel in hen geïnteresseerd zijn.

De Stichting tracht haar doel o.a. te verwezenlijken door:

- * het verrichten van historisch onderzoek naar de regio- en familiegeschiedenis;
- * het verzamelen van historische documentatie en genealogische gegevens;
- * het aanleggen en beheren van een (familie)archief en databestanden;
- * het uitgeven van een periodiek;
- * het verstrekken van informatie aan personen, instellingen en instanties;
- * het organiseren van activiteiten ter realisering van het doel van de stichting.

Vormgeving Somsen Horizon: Bert Hanekamp

Voorwoord

Er is inmiddels alweer een jaar voorbijgegaan sinds het vorige en eerste digitale nummer van Somsen Horizon op uw mail verscheen. Nu verschijnt het 36e nummer. Achter ons ligt een zeer bewogen jaar.

Harry Somsen [146] overleed dit jaar na een langdurige ziekte. Over hem treft u verder in dit nummer meer aan. Maar met het overlijden van Harry is ons ook een erg belangrijk lid van het bestuur ontvallen. Harry was onze steun en toeverlaat als het ging om het samenstellen van onze publicaties. Hij was daarin de absolute spil.

Gelukkig heeft Theo Somsen [227] veel van zijn werk op zich genomen en daar ben ik hem zeer erkentelijk voor.

Voorts verheugen we ons erop dat Dirk Somsen [136] zich bereid heeft verklaard een plaats in het bestuur in te nemen. Dirk is de zoon van onze oude genealoog, Dick Somsen [130] uit Zwolle die op hoge leeftijd is overleden.

We zijn ontzettend blij met Dirk want hij kan het prachtige werk, het levenswerk kun je wel zeggen, van zijn vader voortzetten. En we prijzen ons ook erg gelukkig dat Dirk veel weet van ICT-zaken. Bovendien heeft zijn vader hem wegwijs gemaakt in het reusachtige genealogisch bestand dat hij in de loop van vele jaren had opgebouwd.

Welkom Dirk!

Zelhem 2024 - Het huidige bestuur Theo, Dirk en Johan, samen met Harry's weduwe Ellie Somsen-Lieverdink.

Zelf ben ik door persoonlijke omstandigheden niet meer volledig inzetbaar. Vooral ook omdat ik een groot deel van het jaar niet meer in Nederland verblijf. Maar zoals we enkele jaren geleden hebben aangekondigd vinden we het jammer om onze familiestichting op te heffen. We namen toen het besluit de stichting op een laag pitje te laten voortbestaan. Maar wij kunnen dat vanzelfsprekend ook niet tot in lengte van dagen blijven doen. Daarom nog steeds de vraag of er Somsens zijn die ervoor voelen het voortbestaan mogelijk te maken. U kunt zich aanmelden bij een van de bestuursleden. Veel werk is het niet.

Waar we ook veel behoefte aan hebben is zoveel mogelijk [emailadressen](#) van familieleden. Ons blad wordt gratis toegestuurd per email. Dus als u nog iemand kent die met onze familie is verbonden dan zijn we u erg dankbaar voor zijn of haar emailadres.

We hebben eerder al aangekondigd dat we geen donaties hoeven te ontvangen omdat we voorlopig nog kunnen putten uit een legaat. Bovendien besparen we veel kosten door Somsen Horizon digitaal uit te geven.

Ik wens u veel leesplezier en voor straks een goede jaarwisseling en een gelukkig 2025.

Johan Somsen [1089], voorzitter

In Memoriam Harry Somsen [146]

door Johan Somsen [1089]

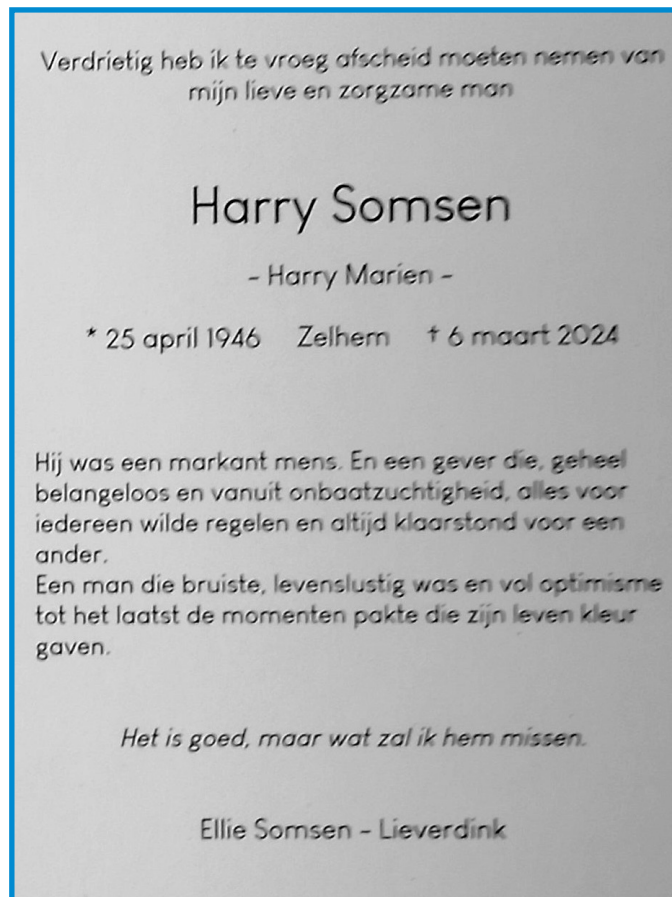
Op 6 maart 2024 overleed Harry Somsen na een langslpende ziekte in zijn geliefde dorp Zelhem. Naast de talloos vele activiteiten en bestuursfuncties in Zelhem en wijde omgeving was hij ook jarenlang bestuurslid van onze familiestichting.

Ik ontmoette Harry en zijn vrouw Ellie voor het eerst op de grote wereldwijde Somsen reünie in IJzerlo in de zomer van 1997. Hoewel de meeste van de ongeveer 400 deelnemers daar Somsen heetten, waren er velen die elkaar voor het eerst ontmoetten en zo was het ook met Harry en mij.

Maar daarna hebben we 27 jaar regelmatig en later intensief contact gehad met elkaar doordat Harry zich net als vele andere Somsens erg aangetrokken voelde tot de familiestichting. In de eerste jaren had hij nog geen bestuursfunctie maar waren hij en zijn vrouw Ellie trouwe bezoekers op de diverse bijeenkomsten die we toen organiseerden. Nadat ik hem beter leerde kennen was het ook wel begrijpelijk dat hij niet meteen stond te wachten op een plekje in ons bestuur want hij zat al tot over zijn oren in talloos vele functies en activiteiten. Hij was actief in vrijwel alles wat met de geschiedenis van zijn dorp Zelhem en wijde omgeving te maken had. Van de prehistorie tot het heden.

Harry werd wel een wandelend bevolkingsregister genoemd en dat was beslist niet overdreven. Hij kende ontzettend veel details over zijn dorp en in de totstandkoming van het museum in zijn woonplaats speelde hij een centrale rol. Ook organiseerde hij enkele exposities van schilders uit de Achterhoek en hij wist hun schilderijen overal tevoorschijn te toveren.

Het was dan ook in het geheel niet verwonderlijk dat hij een koninklijke ridderorde ontving voor al zijn verdiensten en het

verbaasde ook niemand dat hij in 2017 werd uitgeroepen tot vrijwilliger van het jaar in de grote gemeente Bronckhorst waar Zelhem deel van uit maakt.

Wij hebben ons gelukkig mogen prijzen dat Harry ons bestuur kwam ondersteunen toen we een beroep op hem deden. En we zijn hem zeer erkentelijk voor de onverdroten ijver en accuratesse waarmee hij vele jaren de redactie heeft gevoerd en de lay-out heeft verzorgd voor onze publicaties.

In december 2023 hebben we als voltallig bestuur, Harry, Theo en ik nog een keer gezellig gegeten en uiteraard was zijn vrouw Ellie daar ook bij aanwezig.

Hij werd in zijn vele bezigheden altijd ondersteund door Ellie en haar wens ik van harte steun toe in deze moeilijke tijden.

Wij missen hem.

Hommage aan Harry Somsen

door Theo Somsen [227]

Dat Harry Somsen heel veel voor onze Somsen Stichting heeft betekend, ja dat wisten wij wel. Maar ook anderen eerden zijn inzet en nagedachtenis.

Harry hield van de Achterhoek en van zijn woonplaats Zelhem; dus zette hij zich in voor de Historische vereniging Oud-Zelhem. Zo beijverde hij zich met succes jarenlang in om zoveel mogelijk schilderijen van Zelhemse kunstenaars te verzamelen met als onderwerp 'Zelhem'. Voor zijn Historische vereniging was zijn overlijden in maart 2024 aanleiding om al eind juni 2024 een tentoonstelling te organiseren van schilderijen, die Harry wist te verwerven in de loop der jaren.

Een verrassende tentoonstelling zoals enkele afbeeldingen laten zien en vooral:
een prachtig eerbetoon aan ook 'onze' zo veelzijdige Harry Somsen!

Hommage aan Harry Somsen

ZELHEM - Van 26 juni tot en met 21 september is er weer een prachtige expositie te zien van de Culturele Atlas Zelhem in Galerie Zelhem.

De in maart overleden Harry Somsen heeft een grote rol gespeeld in de totstandkoming van de Culturele Atlas Zelhem, een collectie schilderijen en tekeningen met maar één onderwerp: Zelhem. De expositie omvat oud en nieuw werk van bekende en minder bekende kunstenaars uit Zelhem. Bijzonder is een nieuw verworven en geschonken werk van Herman Knaake: gezicht op Zelhem vanaf de Halseweg. De expositie is tijdens de openingstijden van de Zelhemse bibliotheek gratis te bezoeken: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur, donderdag van 13.00 tot 17.00 uur en zaterdag van 10.00 tot 14.00 uur. Op zondag en maandag is de galerie gesloten.

worden gebeld of gemaïld met Bert Elschot, Secretaris Culturele Atlas Zelhem.

Voor meer inlichtingen kan

06-25076633
bertelschot@chello.nl

Nieuw in de collectie: Gezicht op Zelhem van Herman Knaake.
Eigen foto

Gerda Wisselink – Coops Molen

Persbericht tentoonstelling 26-06 tot 21-09-2024

Expositie Bibliotheek Zelhem

Herman Knaake – Vogelschacht

Bevrijding vergeet je nooit meer!

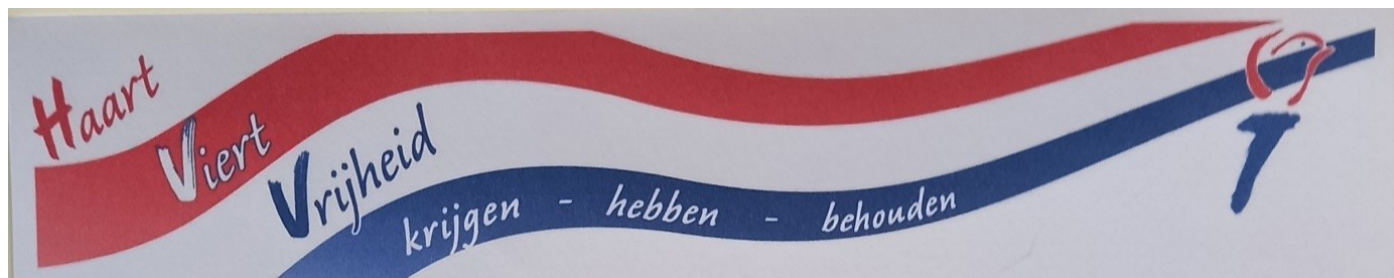
door Theo Somsen [227]

In 2025 is het 80 jaar geleden dat Nederland werd bevrijd door Amerikaanse, Engelse, Canadese en Poolse troepen. Op 30 maart 1945 werd de Aaltense buurtschap De Haart bevrijd. Mien van Dijk-Somsen [975] was toen 21 jaar.

Haar herinneringen aan de oorlog en de bevrijding kunt u vinden via

<http://www.haart-info.nl/wordpress/wp-content/uploads/2021/02/MienVanDijkSomsen.pdf>

Daar treft u o.a. deze passage aan.

Mien van
Dijk-Somsen

Op 28 maart 1945 was mijn vader jarig.

's Avonds werd daar nog een glaasje 'vruchten uit de weck' op gedronken. 8 uur 's avonds werd er op de voordeur gebonsd. 'Inkwartiering!' werd er geroepen. Een Duitse staf van 6 man kwam binnenstormen en zij móesten een kamer hebben.

De tweede nacht gingen ze weer weg op de terugtocht naar Duitsland.

Maar, dit wil ik toch nog wel zeggen.

Toen ze 's nachts weggingen, gaven ze ons een hand en wensten ze ons het beste toe. Ze waren zelf, denk ik, ook blij dat de ellende van

de oorlog gauw achter de rug was.

Toen een dag daarna werd er geschoten om de boerderij, ook bij ons, door de gevel van het voorhuis. Wij zaten in de kelder. Op een gegeven moment hoorden wij een voertuig ons erf oprijden. Dat was een Canadees, die daar het erf op reed.

En wie zit daar naast hem?

Mijn jongste zus!!!!

...

Wij hadden op de boerderij o.a. ... een jongen uit Maastricht. Die jongen kwam naar buiten en zag de bevrijder. Hij ging voor de tank staan, salueerde en zong met luide stem het 'Wilhelmus'!... Ik zie hem nóg staan zingen! Dus toen was voor ons het sein: Dit is de bevrijding!

Dat vergeet ik nooit meer!

Mien Somsen

Twee honderdjarige Somsens

Mien (Willemina) van Dijk-Somsen overleed op 6 september 2024 op 101 jarige leeftijd.

Daarmee is zij de oudst ons bekende Somsen geworden.

Tot nu toe was dat Albert Somsen {333}, Baldwin, WI. 1890
– Baldwin, St. Croix, WI. 1990.

Albert Somsen

Nederlandse immigranten naar Canada na de Tweede Wereldoorlog

door Willem Huinink

Willem (Wim/Bill) Huinink wordt geboren in de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog in een ondergedoken gezin in Zevenhuizen. Hij is de zoon van Gerhard Willem Huinink, 1910-1985 [1395], die de zoon was van Leida Berendina Somsen, 1884-1965 [1231]. Als een van de eerste naoorlogse immigranten en als nazaat van Somsen schreef hij dit verhaal. (Herschreven uit een artikel uit 2022 voor een ander publiek).

Willem & Gerry Huinink (Somsen Reunion 2022 – Holland Michigan)

De Waterman – 77 jaar geleden

77 Jaar geleden, op 26 juni 1947, landde de eerste gesponsorde immigrantenboot (DE WATERMAN) in Montreal met 1.000 immigranten uit Nederland aan boord. Wij waren de voorhoede van de massale naoorlogse immigratie naar Canada. Het volgende is een poging om de omstandigheden te beschrijven die de reis met zich meebrachten.

De Waterman – 75 jaar geleden

Op 5 mei 1945 verdreef het Canadese leger uiteindelijk de nazi-bezitters uit Nederland. De bezetting had het land economisch ten gronde

gericht. Veel mensen kwamen om het leven door repressieve acties van de nazi's, maar het ergste was de inbeslagname van de meeste voedselproducten uit Nederland en het sturen ervan naar Duitsland.

In het westen van het land stierven duizenden Nederlanders letterlijk aan de honger tijdens de 'Hongerwinter' van 1944/45. Na de euforie van de bevrijding leed het land nog steeds onder een gebrek aan eerste levensbehoeften. Veel industrieën, en met name boeren, hadden het grootste deel van hun gereedschappen verloren door de oorlogsinspanningen van de nazi's, hetzij de gereedschappen zelf, hetzij de metalen voor de behoefte aan staal

De Nederlandse ambassadeur, dr. J.H. Van Roijen, zwaait zijn medeburgers toe terwijl De Waterman aanmeert in Montreal.

in de wapenvoorziening. De volgende 2 jaar brachten weinig verlichting in dit verlies, waarbij slechts een kleine hoeveelheid importapparatuur mogelijk was omdat alle landen werkten aan het herstel van de oorlogsverliezen.

Het andere grote probleem van die tijd (voor en na de oorlog) was het gebrek aan land voor landbouwuitbreiding en het beleid van de Nederlandse overheid was erop om strikte controle uit te oefenen op het doorgeven van onroerend goed binnen een familie. De bestaande boerderijen/industrieën leken in de nabije toekomst weinig kansen te bieden voor jongeren.

Veel Nederlanders waren actief op zoek naar andere landen die veel veelbelovender leken te zijn. Vele duizenden hadden navraag gedaan en zich geregistreerd voor emigratie naar het

buitenland, waaronder Australië, Canada en de VS.

In de tussentijd was de Canadese economie gezond en kampte met name de landbouwindustrie met een tekort aan arbeidskrachten. In maart 1947 kwamen de Canadese en Nederlandse autoriteiten overeen dat boeren die bereid waren als landarbeider te werken, tot Canada zouden worden toegelaten. Er moest een sponsor zijn en deze sponsor was verplicht om de arbeiders \$ 75 per maand te betalen voor huisvaders, \$ 45 voor alleenstaande mannen, plus gratis huisvesting. Aan veel gezinnen die zich hadden aangemeld, werd meegedeeld dat de boot – de SS Waterman – in de vaart was genomen en op 17 juni 1947 vanuit Rotterdam zou vertrekken. In een tijdsbestek van ongeveer 10 weken moesten de definitieve beslissingen

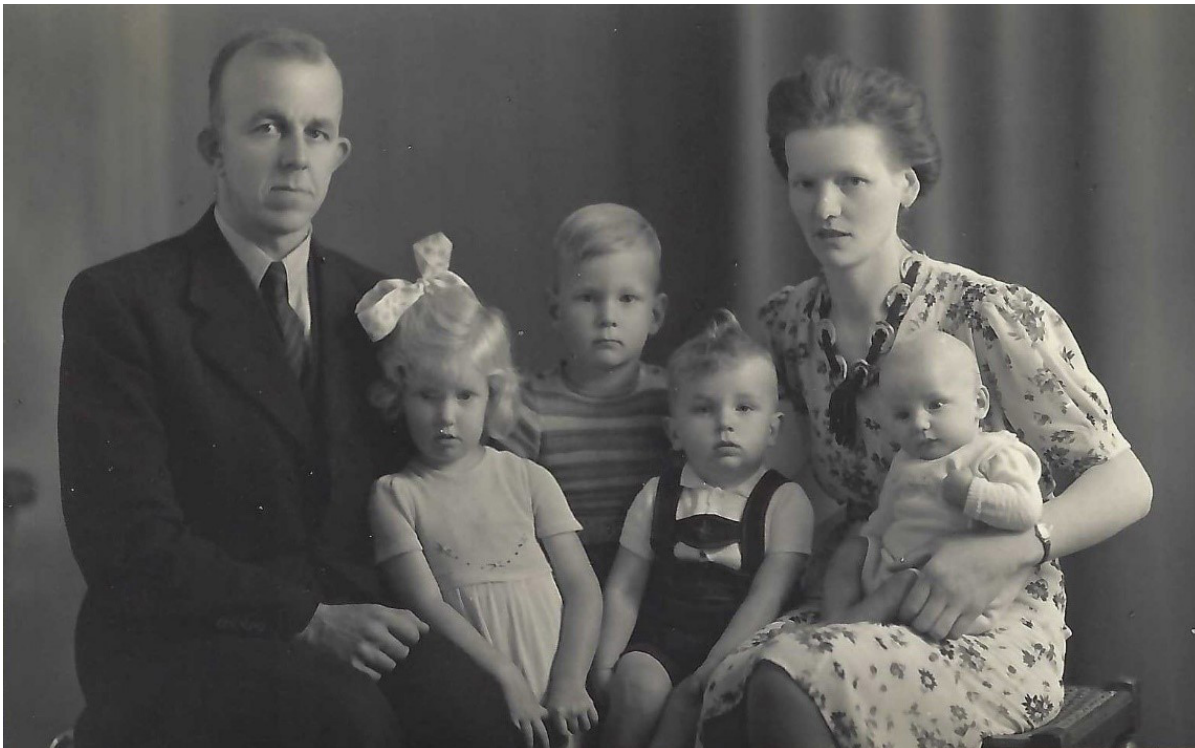
worden genomen. Visa waren afhankelijk van gezondheids- en veiligheidscontroles, bedrijven moesten worden overgedragen/ gesloten, werkgevers op de hoogte worden gebracht en persoonlijke bezittingen moesten worden ingepakt, verkocht of weggegeven en scheiding van familie/vrienden moest allemaal worden geregeld. Velen waren bang dat ze hun dierbaren nooit meer zouden zien. (Een aantal heeft dat om verschillende redenen nooit gedaan.)

Op 17 juni 1947 was het schip 'gereed' om aan boord te gaan. De dag ervoor had het een lading Nederlandse militairen afgezet die terugkeerden uit Indonesië. De dekken waren gespoten, het afval was gelost en de nieuwe bemanning was aan boord. Voor de rest was het nog steeds een troepenschip - ongeschikt als passagiersschip. Er werd voldoende goed voedsel en voorraden geladen. De boot lag niet aangemeerd, maar lag voor anker in de haven. Een klein scheepje werd gebruikt om de passagiers naar het schip te brengen (50 mensen tegelijk) en een touwladder werd gebruikt om aan boord te gaan. Gezinnen met jonge kinderen hadden moeite om baby's en peuters de lange steile touwladder op te dragen die meewoog met de beweging van het water. Eenmaal aan boord kun je je voorstellen hoe geschokt men was om de accommodaties te zien. De mannen en oudere jongens werden naar een afdeling gestuurd waar de bedden krappe stapelbedden waren, 4 hoog gestapeld met dunne kussens als matrassen, een laken, een enkele deken en een klein kussen. De vrouwen en meisjes gingen samen met de kinderen onder de 10 jaar naar aparte delen van het schip waar de omstandigheden vergelijkbaar waren met die van de mannen. Sommige gezinnen (minus de mannen) hadden het geluk dat ze een hut kregen toegewezen en sommigen deelden zelfs een hut. Jongens boven de 10 werden gehuisvest bij de mannen, terwijl meisjes boven de 10 de stapelbedden deelden met de vrouwen die geen kinderen hadden. Aan boord waren ongeveer 70 alleenstaande vrouwen – de meesten van hen oorlogsbruiden. 160 alleenstaande mannen gingen mee om na te gaan of het nieuwe land geschikt was voor hun ouders en broers en

zussen, en om zich voor te bereiden op hun latere komst. De gezinnen hadden gemiddeld 3 kinderen, maar er was één gezin met 13 kinderen en een ander met 11.

De gezinnen kwamen er al snel achter dat de omstandigheden van het troepenschip zich ook uitstrekten tot de maaltijden. Hoewel er voldoende lekker eten was, moesten alle passagiers in de rij staan - in cafetariastijl - met een bord dat aan iedereen werd overhandigd, zelfs aan de kleintjes. Het bord had verschillende indelingen om de soorten voedsel gescheiden te houden - maar op één bord. Het eten moest aan lange tafels worden gegeten. Deze eis werd al snel achterwege gelaten. Zodra het schip het Kanaal verliet, kwam het in een storm terecht op de open oceaan. Die avond werden veel van de passagiers zeeziek en een flink aantal mensen was aan bed gekluisterd. Degenen die niet ziek waren, brachten wat basisvoedsel mee naar de slaapvertrekken, zodat de bedlegerige mensen konden proberen op zijn minst een beetje te eten. Omdat er zoveel mensen ziek waren, moesten mensen op de meest ongelegen plaatsen overgeven. Open vaten werden op de dekken geplaatst en ze probeerden het overgeefsel erin te mikken. In de herenverblijven waren de urinoirs gemaakt van stalen tanks die in tweeën waren gesneden en aan de muren waren gehangen met afvoerpijpen die naar de open zee leidden. Ze waren een handige plek om in te braken, maar veel voedsel kwam vast te zitten in de afvoeren. De urinoirs begonnen zich te vullen en door het schommelen van de boot begon de inhoud van begin tot eind te klotsen en op de vloer te vallen. Onnodig te zeggen dat de hygiënische omstandigheden verre van ideaal waren.

De storm nam de volgende dag af, maar sommige mensen waren ziek voor de duur van de overtocht. Degenen die dat niet waren, begonnen over de open dekken te dwalen en veel van de kinderen brachten uren door met spelen met hun broers en zussen of met het vinden van nieuwe vrienden. Oudere broers en zussen zorgden voor de jongere terwijl hun moeders bezig waren met baby's of zelfs aan bed gekluisterd waren vanwege zeeziekte.

*l > r: Gerhard Willem Huinink, Leny, Henk, Willem (Wim, Bill), Jozina (Josien) van Rooijen en Gerry.
De familie Huinink - Immigratiefoto, juni 1947.*

Overdag mochten vaders de vrouwenverblijven binnen om hun vrouwen te helpen met het aankleden en voeden van de kleintjes. Op een dag, toen ze het land naderden, zag iemand een ijsberg. Iedereen die kon stapte aan dek om het nieuwe fenomeen te bekijken. Een van de passagiers zag, terwijl hij aan de reling stond, op enige afstand van de boot een object drijven. Hij herkende het als een zeemijn – een overblijfsel van de oorlog 2 jaar eerder. Hij kon zien dat de boot geen gevaar liep om hem te raken, dus vestigde hij er geen aandacht op voor het geval er paniek zou kunnen ontstaan. Toen kwam er land in zicht. Newfoundland aan de linkerkant en Labrador aan de rechterkant. Terwijl ze ertussen voeren, konden ze groene heuvels zien, zelfs lage bergen. Dit was hun nieuwe land. De volgende zegen was het kalme water van de Golf van St. Lawrence (geen zeeziekte meer) en veel zonneschijn. De reis werd nu voor bijna iedereen aan boord een aangenaam avontuur. Maar verrassing, verrassing - ze voeren een hele dag en kregen te horen dat het nog een dag zou duren voordat ze Quebec City zouden bereiken. Daar werd de boot een aantal uren opgehouden terwijl immigratieambtenaren aan boord

gingen om allerlei zaken te regelen. Aan het eind van de middag voeren we weer verder en om ongeveer 10.00 uur in de ochtend van 26 juni 1947 meerde het schip af in Montreal. De hele haven leek op de hoogte te zijn van de bijzondere aankomst. Er was een kakofonie van sloophoorns uit de hele haven om de nieuwkomers in Canada te verwelkomen. Op de kade stonden de Nederlandse ambassadeur in Canada en een Canadese ambtenaar die verantwoordelijk was voor immigratie. Beiden hielden welkomsttoespraken voor de wachtende menigte op het dek. Het duurde het grootste deel van de dag om de reizigers te ontschepen en ze allemaal naar het Centraal Station – enkele blokken naar het noorden – de stad in te brengen. Medewerkers van het Rode Kruis waren aanwezig, zowel in de haven als op het station met eten en drinken en andere lekkernijen.

Hoe te beginnen in Canada?

De meeste passagiers wisten al waar ze heen gingen, maar sommigen kwamen dit pas te weten toen ze op het station aankwamen. Een speciale trein was op weg naar Toronto (6 – 8 uur rijden). De rijtuigen waren speciaal voor

de migranten in elkaar gezet en bleken de oudste, meest vervallen rijtuigen te zijn die er waren. De rit was heet - 30/31 graden Celsius - en verstikkend. Sommigen probeerden de ramen open te zetten, maar het roet van de stoommachine werd in de rijtuigen gezogen. Het uitzicht was echter opwindend; Er waren veel bomen en groene weilanden en akkers voor het grootste deel van de reis. Een aantal wegen was geasfalteerd (maar niet met goud). Een paar gezinnen - ingehuurd door sponsors in Oost-Ontario - werden onderweg afgezet. In Toronto's Union Station heerste chaos. Door taalproblemen werden een aantal gezinnen naar de verkeerde treinen gestuurd. Eén gezin zou naar Bradford gaan, maar werd uiteindelijk op een trein naar Brantford gezet. Mijn familie zou naar Thamesford gaan en toen we daar uitstapten, was onze sponsor nergens te vinden. De stationschef begon na te denken - veel mensen die naar Thamesford kwamen, namen de trein naar Woodstock (andere spoorlijn) en spraken af om daar opgehaald te worden. Hij stapte op de telegraaf naar het Woodstock-station en, ja hoor, onze sponsor wachtte daar en vroeg zich af waar zijn migrantenfamilie was. Hij reed vervolgens de 25 km. terug naar Thamesford, slechts 6 km. van zijn huis, en haalde ons daarop.

Veel sponsors waren eerlijk en goedbedoelend

tegenover de immigranten. Voor veel gezinnen waren er geen grote problemen of misbruik van de arbeiders. Er waren echter verhalen over gezinnen die werden gehuisvest in kippenhokken of andere vervallen gebouwen zonder redelijke sanitaire voorzieningen; verhalen over de wind die door de houten gevelbekleding huilt terwijl de vader probeert een jong gezin warm te houden. Gebrek aan ramen voor ventilatie in een van de heetste zomers ooit - het was niet gemakkelijk voor hen. Het minimumloon liet weinig over om te sparen om de overgang van de sponsorboerderij naar ander werk te dekken. Het was een moeilijke tijd voor de meesten en we zullen daar niet te veel in detail op ingaan, maar de meerderheid van de immigranten, die al door de depressie en de bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog waren gegaan, waren zeker zuinig genoeg en hadden de vastberadenheid en het geloof om hier ook doorheen te komen.

75 jaar later, met 5 van ons die op de boot zaten en lid waren van dezelfde kerk, kwamen we samen om het feit te 'vieren' dat onze families het goed hebben gedaan - zelfs buitengewoon goed - in de jaren die voorbij zijn gegaan.

*Gerry & Willem Huinink tijdens de Somsen Reünie 2022 in Holland, Michigan.
(Samen met de familie Meekel van Renee Huinink, dochter van Gerry).*

Quinten Somsen: Downhill Mountainbiken op hoog niveau !

door Arnold Edgar Somsen [2041]

Arnold Somsen is de trotse vader van de talentvolle mountainbiker Quinten Somsen. Geen wonder dat hij zich inzet voor zijn carrière en daarover bericht.

Seizoen 2024

Het jaar is nog niet om maar 2024 zal voor ons gezin als zeer bijzonder de boeken ingaan. Eerder meldden wij al in Somsen Nieuwsbrief (nr. 19) dat onze jongens fanatiek aan downhill mountainbiken doen. Dit is voor onze oudste en 18 jarige zoon Quinten [5522] dit jaar in een stroomversnelling geraakt. Hij heeft dit seizoen de kans gekregen om in een team mee te rijden, het HR Racing Team.

Dit jaar begon dan ook met verschillende trainingskampen in o.a. Spanje, Italië en Slovenië. Het team bracht verder natuurlijk voordelen mee als technische ondersteuning en sponsoring. Verder heeft Quinten heel wat uren in de gym en op de hometrainer doorgebracht om zich voor te bereiden op het race-seizoen.

Quinten zoekt het luchtruim op tijdens trainingskamp.

iXS Downhill Cup

Hoewel het team met name Worldcup-wedstrijden rijdt, hebben wij ervoor gekozen om dit jaar ter oriëntatie diverse cups te rijden van verschillend niveau. In het voorjaar is Quinten dan ook begonnen met twee wedstrijden van de iXS Downhill Cup, een cup waar hij al ervaring mee heeft en die in zijn comfortzone ligt. Ook de locaties van deze wedstrijden in Winterberg en Willingen (Sauerland, Duitsland) zijn ons zeer bekend omdat wij hier al sinds jaar en dag komen om te biken.

Helaas verliepen de wedstrijden niet helemaal naar wens met name door extreme omstandigheden (lees modder, modder, modder en nog meer modder).

Het echte grote werk begon voor Quinten in juni met een wereldbekerwedstrijd (UCI Mountainbike World Series Downhill) in Leogang, Oostenrijk. Alleen al om bij dit circus aanwezig te zijn is zeer gaaf met alle media, pros, uitzinnig publiek, etc.

En rijden in het Oranjeshirt is natuurlijk ook uitermate cool! De wedstrijd voorliep voorspoedig voor Quinten ondanks pittige omstandigheden en een fikse last van zijn keel. Gelukkig heeft hij de afgelopen jaren al ervaring op kunnen doen in het bikepark van Leogang wat zeker meehielp. Uiteindelijk is hij geëindigd als 81e waarbij hij circa een kwart van het deelnemersveld achter zich liet. Niet slecht voor een 'rookie'!

European Downhill Cup

Volgende hoogtepunt was de deelname aan de European Downhill Cup in Lenzerheide. Een prachtige locatie in de Zwitserse Alpen. Helaas was er dit weekend erg veel regen en veranderde het toch al uitdagende parcours in een glibber- en glijfestijn. Waar de hele Duitse equipe naar huis ging omdat ze het te heftig vonden, verdedigde Quinten de Hollandse eer

Quinten na afloop van de wedstrijd in Leogang met zijn trotse ouders: Thirza Somsen-Beaumont en Arnold Somsen.

door de gehele wedstrijd uit te rijden met als resultaat een mooie eindpositie.

Panticosa

Onze gebruikelijke zomervakantie werd speciaal voor het racen opgeknipt in twee kortere vakanties waarbij we vier wedstrijden mee konden pakken. Absoluut hoogtepunt hierbij was de Europacup wedstrijd in het pittoreske Panticosa gelegen in de prachtige Spaanse Pyreneeën. Quinten was hier in topvorm en behaalde een eindpositie als 11e!

Besneeuwde bergtoppen tijdens run in Zwitserse alpen.

European Championship

Ander hoogtepunt was de MTB Downhill European Championship (zeg maar Europees Kampioenschap) in Champéry, Zwitserland. Ook hier weer een waanzinnig mooie locatie in de Alpen. We hadden schitterend weer, leuk voor de ouders maar de baan werd zo ongelooflijk droog dat het afdalen in het losse zand op dit zeer steile parcours een enorme uitdaging werd. Quinten wist zich mentaal te herpakken en heeft de wedstrijd uitgereden, wat al een prestatie op zich was.

Quinten op het podium na finale in Bellwald.

Op het podium in Zwitserland

Het is inmiddels oktober 2024 en Quinten en ik zijn wederom in Zwitserland in Bellwald (is geen straf hoor) voor de laatste wedstrijd van dit seizoen.

Na de nodige bandenwissels hebben we de finale gereden en is Quinten met een super goede afdaling op het podium geëindigd. Wat een mooie manier om het seizoen af te sluiten! Al met al een jaar om niet te vergeten. Het heeft heel wat bloed, zweet en tranen gekost om alles voor elkaar te krijgen dit jaar qua planning, organisatie, financiën, materiaal, etc. Maar het is de moeite meer dan waard geweest en heeft ons herinneringen gegeven voor het leven!

Jan en Anna in Baldwin, Wisconsin (deel 2)

door Theo Somsen [227]

Jan en Anna Somsen-Kemink [351-353] uit Amsterdam bezochten in 1949 hun volle neven en nichten. Nazaten van de ooit naar de Verenigde Staten geëmigreerde Somsens uit de Achterhoek (Gelderland). Jan en Anna hielden een dagboek bij over deze periode van bijna drie maanden: 31 mei - 22 augustus 1949. In deze aflevering treft u het vervolg en een selectie aan van hun ervaringen in Baldwin, Wisconsin.

Vrijdag 1 juli 1949

Even later gaat de telefoon en het is nicht Mina [Minnie: Harmina Hendrika Somsen- 320] die ons uitnodigt een dagje bij haar en haar man [Willem Wernlund-321] te komen. Ze woont hier vlakbij. Dus gaan we tegen half elf daar naar toe. Mina staat ons al op te wachten. Ze kent ons al want ze was ook gisteravond van de partij. Dus behoeven we nog slechts kennis te maken met haar man, die reeds 74 jaar is.

Mina zelf is 71, ze is erg goedig en zorgzaam van nature en is ook erg blij dat we er zijn en

nu ook eens met elkaar praten kunnen. ...

Mina met haar man wonen hier in een mooi huis. Ze hebben de boerderij overgedaan aan hun zoon Jan [Jan Hendrik-802]. Deze boerderij was 140 acres groot en ze leven nu van hun geld. Men kan hun aanzien dat ze in hun leven hard gewerkt hebben, zoals alle farmers hier trouwens. Ze trotseren immers weer en wind en verzetten veel werk. ... We gaan echter verder en komen dan aan hun eigen boerderij, een mooie grote farm, gemengd bedrijf. 20 Melkkoeien, die electrisch gemolken worden 2 keer per dag. Verder

Rosa Mae, Minnie/Mina Somsen, Willem Wernlund, Margaretha (foto's 1934)

bewerkt hun zoon met z'n vrouw [Arlene te Beest-809] de farm; ze hebben de handen vol werk. ...

Daar komt de boerin aan: een jonge flinke vrouw van ongeveer 20 jaar met haar jonge zoon, een flinke boy [Russell John-3859]. Haar man is 34 jaar.

*Jan Somsen en Arlene te Beest,
huwelijk 30-05-1945*

Zondag 3 juli 1949

Nauwelijks zijn we de kerk binnen of degene, die ons als lid een blaadje van de kerk uitreikt, vraagt ons, of we uit Holland komen. Op mijn bevestigend antwoord en wedervraag vertelt hij, Huitink te heten en van Winterswijk te komen. ...

In de dienst gaat Ds. Muyskens voor en leest ps. 19, preekt over het 14e vers. Het dameskoortje zingt afwisselend en bloemen versieren het podium. De preek is goed te volgen, vooral nu het een bekende psalm betreft.

Bij het verlaten van de kerk stond de dominee in de deur en gaf ons allen een hand. Hij vroeg mij, of ik nog iets van de preek begrepen had. Tegen Anna, die een eindje achter mij liep, zei hij: "Dag mevrouw Somsen, je baas heb ik al gesproken."

Woensdag 6 juli 1949

Naar Woodville naar Willem Somsen [William-326], de burgemeester van de plaats.

Hij zit in zijn store eieren te schouwen, want hij handelt in eieren en heeft tevens een elevator voor zijn meel- en graanhandel, die hij drijft met zijn broer Harry [340] en zoon Raymond [Raymond Adrian-810]. Hij tracteert ons op aardbeien met icecream, wat ons goed smaakt met die warmte.

Harry & Willem Somsen

*Sally Forman [811] + Paula, Jan, Cindy, Bill,
Mary + Raymond Somsen*

Woodville Elevator

Donderdag 7 juli 1949

Met Mina en haar dochter en kinderen... per auto naar de bossen om wilde frambozen te plukken. We gaan de oerbossen in; het eerste gedeelte is gekapt, de boomstronken zitten er nog bij honderdtallen in de grond. Het vee graast deze wilde grasvelden af, waar m.i. niet veel voedsel in zit, doch men beweert, dat dit wel het geval is. Nu plukken we rode en zwarte frambozen aan de rand van het bos. Hier is een stuk ongerepte natuur te zien. Tegen half negen gaan we weer terug naar huis. We hebben een vrij grote pan vol geplukt. Ik sta nog even te luisteren naar allerlei geluiden, die uit de bossen komen. Een troep jong rundvee staat vlak achter Anna, voor ze het bemerkt.

Zaterdag 9 juli 1949

Herman Somsen

De nieuwe wagen van neef Herman [Herman N.-330] wordt hem thuis gebracht. Het is een mooie luxe Nash, 6-personen. Bij het

bezichtigen van de wagen kroop ik achter in de cityback. Anna sloot hem achter mij en ik moest eerst "alsjeblieft" zeggen, voordat ik eruit mocht. Doch ik heb later met haar afgerekend.

Zondag 10 juli 1949

Tegen 3 uur komt Henry [John Henry/Jan Hendrik-342] met vrouw en 2 kinderen uit Bloomer (Wisc.) op visite.

*Doris Leola Wahl [343] + Shirley Ray,
John Henry Somsen + Roger Alan*

Christian Reformed Church

Hij is de jongste neef, die we nog niet gezien of gesproken hadden. Hij is 47 jaar, gezellig type, en we hebben dan ook al gauw contact met elkaar. Hij is werkzaam bij de boterfabriek als controleur.

Na de lunch gaan we naar de Chr .Geref. Kerk, waar Ds. Everhuis voorgaat. ...

Een klein uur hebben we buiten de kerk met de Achterhoekers staan praten, waar wij eerdaags op visite moeten komen.

Wordt vervolgd

Vrogger Thuus

Gezinsleven, cultuur en geloof bij de Somsens op 'De Snieder'.

Deel 1: Ons gezinsleven

door Erik Somsen [701]

In de vorige Somsen Horizon (Nr 35, 2023) heb ik een stukje geschreven over het boerenleven op de Achterhoekse boerderij van 'Somsen op De Snieder' in de buurtschap Lintelo bij Aalten, waar ik ben opgegroeid.

Het is een samenvatting uit gedeelten van mijn boek 'Vrogger Thuus', dat een tijds- en sfeerbeeld geeft van een verdwenen wereld in de naoorlogse jaren tussen 1950 en 1970.

Deze keer: Ons Gezinsleven.

Onze familie in 1959: moeder, vader, Rinia, Anja, Arry, oma, opa en Erik.

Ons gezinsleven

Aan het begin van de jaren zestig in de vorige eeuw woonden wij als gezin – vader en moeder [Arent Jan [495] getrouwd op 29-9-1948 met Wilhelmina Luiten [497] en vier opgroeiende kinderen [Frederik Jan Somsen (Erik) [701],

Johanna Gesina (Anja) [703], Hendriana Wilhelmina (Rinia) [707], Arent Jan (Arry) [705] - samen met opa en oma [Frederik Jan Somsen [486] getrouwd op 15-5-1919 met Hendrika Wilhelmina Tammel [491] op boerderij 'De Snieder'.

Drie generaties onder één dak was in die tijd op veel boerderijen in het oosten van het land heel normaal. Er was nog geen oudedagsvoorziening en de kinderen verzorgden hun ouders tot hun dood en tegelijkertijd waren opa en oma kinderoppas en mede-opvoeder.

Boerenritme

Zoals ik de vorige keer heb verteld verliep het leven bij ons volgens het ritme van dag, week en seizoen. Een dagritme van vroeg opstaan, melken, vee voeren, uitmesten, buitenwerkzaamheden, warm eten tussen de middag, tegen het einde middag weer koeien en varkens voeren, broodmaaltijd, melken, nog een bord pap voor het slapen en daarna vroeg naar bed. Een weekritme van zondag rustdag en trouw naar de kerk en 's middags naar de zondagschool. Maandag wasdag, het wasgoed hing dan te drogen aan de waslijn in de bongerd. Donderdag was marktdag in Aalten en deden vader of moeder altijd inkopen. Vrijdag was schoonmaakdag. Op zaterdag moesten wij als kinderen klusjes doen en was ook onze wekelijkse wasbeurt. In mijn kinderjaren hadden wij nog geen douche. Moeder waste ons in een grote zinken teil. De Snieder was rond 1960 een doorsnee, gemengd agrarisch bedrijf met ruim 13 ha bouw- en grasland, 10 melkkoeien met bijbehorend jongvee, een werkpaard, een paar zeugen met biggen, een 25-tal mestvarkens en een honderdtal kippen. Het seizoen, de natuur, en het weer bepaalden de aard en het ritme van de boerenwerkzaamheden het jaar rond.

Wonen, 'ons huus'

Via een onverharde zandweg, kwam je bij 'de Snieder' – *ons huus* – dat met de achterkant naar de weg stond. Door de grote deeldeur ging je naar binnen en stond je op de deel. Met drie generaties en ons vee leefden we onder één dak. Wij woonden in het voorste gedeelte van de boerderij (*veurhuus*), in het achterste gedeelte (*achterhuus*) waren de stallen voor de koeien en de varkens en werd het hooi en stro opgeslagen. Direct naast de deel was de oude keuken van opa en oma. Wij als jong gezin woonden

Via een onverharde weg kwam je bij 'De Snieder'.

in het voorhuis, waar je via de gang kwam. Overdag leefden wij in de kleine keuken waar een houtkachel stond. De voorkamer aan het eind van de gang was de 'mooie kamer' en gebruikten wij alleen als er visite kwam en later ook 's zondags. Daar stond een kolengestookte haard voor de verwarming. Vader en moeder hadden hun slaapkamer beneden, wij kinderen sliepen boven in eenvoudige kamertjes met dunne triplexplaten. 's Winters vroom het binnen net zo hard als buiten en stonden de ijsbloemen op de ramen. Wij kregen een kruik met heet water mee naar bed en lagen onder wollen dekens met een zware gestikte deken bovenop. Als het vroom was de condens op de dekens 's morgens bevroren en bij stuifsnieuw waaide de sneeuw

*Hendrika Wilhelmina Somsen-Tammel en Frederik Jan Somsen.
Oma en opa in de voorkamer van 'De Snieder',
1961.*

onder de pannen door en lag het 's morgens op de zolder van onze slaapkamer en op ons bed. Door de dunne houten tussenwanden was het erg gehorig en kon je met elkaar mee genieten. Dit was zeker het geval in de tijd dat de meisjes vriendjes mee naar huis namen, dan hoorde ik soms meer dan voor mijn oren bestemd was. De slaapkamer en mooie kamer van opa en oma waren ook in het voorhuis, wij maakten gebruik van dezelfde gang en daar hing ook de telefoon. Veel privacy was er niet in huis. Naast de gang lag onze kelder. Hier stond onze wintervoorraad in weckflessen en Keulse potten met ingemaakte groente, fruit en vlees. Achter de koestal was de poepdoos, de plee. Dat was een houten plank met in het midden een rond gat - waardoor wij onze behoefte deden - dat uitkwam in een put. Voor het afvegen van ons gat gebruikten wij krantenpapier dat moeder in stukjes had gesneden. Pas in 1960 kregen wij een wc met waterspoeling en een douche. Toen gingen wij ook toiletpapier gebruiken.

Eten en drinken

Als ontbijt aten wij elke morgen pannenkoek die oma 's morgens vroeg voor ons bakte op de houtkachel. Voor de volwassenen pannenkoek met spek en voor de kinderen zonder spek. In de slachttijd aten wij balkenbrij. Ook kregen wij bij het ontbijt nog een bordje Brinta pap. Na het ontbijt las moeder een stukje uit de kinderbijbel en een blaadje van de scheurkalender. Voor en na het ontbijt ging vader voor in gebed. Om 10.00 uur was het koffietijd, dan werd er koffie gedronken in de keuken van oma en opa. Wij dronken koffie met gekookte, verse koemelk. Als de koffie wat afkoelde kwam er een vel op. Veel mensen vonden dat juist lekker, ik gruwde ervan en schepte het met een lepeltje op mijn schoteltje. De volwassenen aten bij de koffie een snee brood met kaas of spek. Wij kinderen kregen een plakje koek. Tussen de middag aten wij warm. Wij moesten eten wat de pot schafte: meestal aardappels, groenten, vlees, door elkaar geprakt. In de winter aten wij ook vaak erwtensoep met een varkenspootjes en rookworst en stampotten boerenkool, zuurkool of wortelen. Als nagerecht kregen we meestal pap. Wij aten alles uit één

diep bord - soep, aardappels, groente, vlees en pap - en met één hand met de vork waarmee wij alles door elkaar prakten. Na afloop van de maaltijd las vader een stukje uit de Bijbel. Voor en na het eten ging hij voor in gebed. Om half één ging de radio aan en luisterden wij naar de 'Berichten voor Land- en tuinbouw' met het weerbericht en daarna de Nieuwsberichten. Dan moesten wij als kinderen stil zijn. We hadden een eigen moestuin die door opa en oma werd verzorgd, waar allerlei groenten werden verbouwd. Het was puur biologisch moestuinieren, waarbij geen bestrijdingsmiddelen of kunstmest aan te pas kwam. De liefde voor het boerderij lag een kleine bongerd met ouderwetse fritrassen. Ook stonden er enkele bessenstruiken, kruisbessen en rode aalbessen.

Anja en Rinia aan het kersenplukken.

Rond vijf uur, voor melkenstijd aten wij brood. Moeder sneed de boterhammen met een broodmes van een brood. Op de boterhammen smeerden wij roomboter met kaas, boterhamworst, appel-aardbeienjam als beleg. Meestal kregen wij ook een gekookt ei en soms een gebakken ei. In de slachttijd hadden wij leverworst, *schinke* (rauwe, gedroogde ham), *heufdkeze* (zure zult). Alleen met verjaardagen van vader en moeder en feestelijke gelegenheden kregen wij witte broodjes en krentenbrood. Dan stond er ook gekookte achterham op tafel.

Aan het einde van de dag aten vader en moeder en opa en oma nog een bordje pap. Rond tien uur zat de dag erop en gingen zij naar bed.

Alcohol werd alleen bij verjaardagen en speciale gelegenheden geschonken. Vader dronk bier en jonge jenever, opa bier en brandewijn. De vrouwen kregen meestal een glaasje zoete vruchtenwijn, boerenjongens of advocaat. Het was in die tijd heel gewoon dat mannen rookten. Vader en opa rookten af en toe een sigaret of sigaar. Op alle visites en feesten stonden de sigaren en sigaretten op tafel in een glas. De kamer zag soms blauw van de rook.

De volwassenen in ons huis

Vader was hoofd van het gezin en nam alle beslissingen. Hij was tamelijk dominant, zelfbewust en onverzettelijk. Hij trok het liefst z'n eigen plan en was vasthoudend. Je wist niet altijd zijn precieze bedoelingen en hij liet niet het achterste van zijn tong zien. *'Jao, jao, loa-w eerst maor 's kieken hoe 't geet, dan kö-w altied nog zien wa-w doet'* was zijn kenmerkende gezegde.

Over gevoelige onderwerpen uitte hij zich niet zo of hij vond het gewoon moeilijk daar over te praten. Ook over de oorlog wilde hij niet veel vertellen. Achteraf zijn wij er uit zijn brieven en archiefonderzoek achter gekomen dat wat hij in de Tweede Wereldoorlog als dienstplichtig militair en verzetsman heeft meegemaakt een grotere impact op hem heeft gehad dan wij hebben beseft.

Moeder was een lieve, zorgzame vrouw. Zij was altijd in de weer was van de vroege morgen tot de late avond. Zij had een dubbele baan, huisvrouw en boerin. Naast de hele huishouding hielp zij ook altijd 'achter' mee op de boerderij, elke dag twee keer melken en meehelpen met de werkzaamheden op het land. Zij had veel steun aan haar geloof. Zij wilde altijd de lieve vrede bewaren en cijferde zichzelf weg. Voor moeder was het niet altijd even gemakkelijk om bij haar schoonouders in te wonen. De karakters van haar en haar schoonmoeder lagen nogal uiteen en hun persoonlijkheden schuurden soms.

Opa Somsen was een rustige, beschouwende

De was hangt op de waslijn op 'De Snieder' 1965.

man. Hij was zuinig van aard, het licht mocht 's avonds niet te snel aan en moest direct weer uit als je een ruimte verliet. Hij sprak ons er altijd op aan als wij daar wat slordig in waren. Hij leerde mij veel over de natuur. Opa had een versleten heup en had daardoor veel pijn en liep mank. Af en toe kwam 'n strieker', een handoplegger of een soort magnetiseur. De één lachte om dat soort mensen de ander zwoer er bij. Oma Somsen was een gesloten vrouw, zij zei niet zo veel. Zij kon af en toe wat nors zijn. Zij was wat afstandelijk en ik heb nooit goed hoogte van haar kunnen krijgen.

Spelen en uitjes

Bij ons was voor ons als kinderen van alles te beleven, het was een waar 'kindparadijs'. Wij speelden met spullen die op de boerderij aanwezig waren.

In rommelhoeken en achter de schuur en bosjes bouwden wij onze hutten. Ook speelden wij met allerlei dingen die wij uit de natuur haalden. Van een wilgentakje kon je een fluitje maken, van de tak van een hazelaar een pijl en boog. Wij hadden ons eigen speelbosje, aan het zandpad naar onze boerderij.

Als kind had ik mijn eerste groentetuintje achter het bakhuis. Daar was ook een oude gierkelder met een oude plank als afsluiting. Die plank was niet al te best, want op een keer zakte Anja er door, de gierkelder in. Gelukkig was die ondiep en kwam zij met de schrik vrij.

In onze jeugd kwamen vaak vriendjes en vriendinnetjes bij ons spelen. Op zolder in het hooi maakten wij hele gangenstelsels. Ook speelden wij 'vader en moedertje' en 'doktertje'. Zo ontdekten wij spelenderwijs de geheimen van het leven.

Veel speelgoed had ik niet en wat ik had kreeg ik op mijn verjaardag of met Sinterklaas. Die Sinterklaas, dat vond ik ook maar een vreemde kerel, de eerste keer dat hij bij ons kwam had hij z'n manchester broek nog aan en een spreij van ons over z'n kiel. Op z'n hoofd een papieren mijter en een baard van witte watten, die leken erg veel op die bij ons in een donkere kast lagen en die stem herkende ik ook ergens van, hij praatte net als oom Jan van de Kemper. Als cadeautjes kregen wij wat eenvoudig speelgoed en wat nuttige spulletjes als een paar handgebreide Grolse wanten. Op vakantie gingen wij in mijn kinderjaren niet. Dat kon ook moeilijk omdat het werk op de boerderij moest doorgaan en ik moest van jongs af aan meehelpen op de boerderij. Een enkele keer gingen wij met vader en moeder op de fiets een middagje uit. Dan namen zij ons mee naar de speeltuin. Toen wij wat ouder waren namen vader en moeder ons één keer per jaar een dagje mee uit. Dan gingen met de trein naar Arnhem en met de trolleybus naar Burgers Dierenpark en het Openluchtmuseum.

Erik en Anja spelen in de zandbak bij het bakhuis, 1954.

Nog een broertje

Op tweede kerstdag 1962 kregen wij er nog een broertje bij, Hilbert [*Jan Hilbert [709]*]. Toen wij aan het eind van de dag van het kerstfeest van de zondagschool sneeuwde het. Die hele nacht bleef het doorsneeuwen. Een harde oostenwind in combinatie met

Anja, Erik, Hilbert, Arry en Rinia, 1963.

stuifsnieuw zorgde voor hoge sneeuwduinen. De volgende morgen was 'De Snieder' helemaal ingesneeuwd en afgesloten van de buitenwereld.

Vader heeft de kraamzuster met paard en kar opgehaald bij haar thuis op een boerderij wat verderop, omdat de wegen onbegaan waren geworden vanwege de opgestoven sneeuw. De winter die volgde was bar en legendarisch. Op 18 januari 1963 werd de twaalfde Elfstedentocht verreden, die de geschiedenis is ingegaan als de zwaarste Elfstedentocht ooit.

Nieuw Zeelandse familie

Heel bijzonder vonden wij dat we familie in Nieuw Zeeland hadden: tante Riek [*Hendrika Wilhelmina (Riek) Somsen [496]*] en oom Louw [*Louw Lei [498]*] en ons nichtje Marika [*Marieke Wilhelmina Lei [1118]*] en neefje Ricky [*Cedric Lei [1119]*]. Tante Riek was de enige zus van vader en in mijn geboortjaar 1950 geëmigreerd naar Nieuw Zeeland. De contacten met onze overzeese familie onderhielden wij door middel van brieven, die per luchtpost werden verstuurd. In 1961 kwamen tante Riek, oom Louw en ons nichtje en neefje uit Nieuw Zeeland voor ruim een half jaar in Nederland. Zij logeerden

*Op stap met de auto van tante Riek en oom Louw, 1961.
Vader zittend in auto, staand: moeder, tante Riek, Erik, Anja, nichtje Marika.*

gedurende die tijd meestal op 'De Snieder'. Marika ons nichtje ging met ons mee naar de lagere school. Ze wist toen nog niet dat ze later naar Nederland zou emigreren en daar zelf als onderwijzeres voor de klas zou staan en in Nederland zou blijven wonen. Tijdens hun verblijf in Nederland hadden mijn oom en tante een auto. Dat was in die tijd één van de weinige auto's in Lintelo en in ieder geval voor ons heel bijzonder en leverde veel bekijks op.

Veranderingen

Aan het eind van de jaren vijftig kwamen de eerste modernisering op 'De Snieder': in 1959 kregen wij telefoon, een zwart bakelieten toestel dat in de gang hing. In 1960 konden wij ons - één keer per week op zaterdag - wassen onder de douche in plaats van in een wasteil en kregen wij een WC in plaats van de plee. Onze eerste auto kregen wij begin zestiger jaren.

Het enige contact met de buitenwereld kwam in onze kinderjaren alleen binnen via de radio en de krant. Pas halverwege van de jaren zestig

kregen wij op 'De Snieder' een zwart-wit TV, die bij opa en oma in de keuken stond. Een koelkast kwam pas eind jaren zestig in huis. In de zestiger jaren veranderde op meer fronten van alles op 'De Snieder'. Door de intensivering en schaalvergroting in de landbouw kregen we meer koeien, varkens en kippen, er kwamen drijfmestkelders, er kwamen een trekker en nieuwe machines. Wat voorheen ondenkbaar was, was opeens toegestaan, wij mochten op danses en zelfs vader en moeder lieten zich in met dit vermaak.

'De Snieder' was een boerengezinsbedrijf dat zoveel mogelijk op eigen kracht werd rond gezet. Wij leefden binnen een kleine, besloten wereld van familie, buurtschap en kerk. Wij waren onderdeel van een hechte gemeenschap met *naoberschap*, tradities en gewoonten en wij leefden binnen een gereformeerde cultuur die richtsnoer was voor ons leven. Daarover vertel ik een volgende keer meer in deel 2: 'Cultuur en geloof'.

Wordt vervolgd

Somsen Genealogisch Familiebestand

In deze rubriek informeert onze genealogische adviseur Dirk Somsen [136] uit Halsteren u over de familieberichten. Wij danken iedereen die ons weer heeft geïnformeerd over blijde of droevige gebeurtenissen in de familie. Dit maakt het mogelijk het genealogisch bestand 'up to date' te houden en hierover te berichten in de Horizon en Nieuwsbrief.

Op onze website <http://www.somsen.org/Genealogie/index.html> kunt u het hele genealogische bestand inzien. Deze on-line informatie is bijgewerkt tot en met november 2024.

Wij stellen het op prijs dit met onze verwanten te delen. Denkt u s.v.p. aan ons bij gebeurtenissen in uw familie. Wij stellen het zeer op prijs als u uw familieberichten (bij voorkeur mét een foto) stuurt naar somsgenealogie@djsomsen.nl of per post naar: D.J. Somsen Verduinsbos 10 4661 NW Halsteren.

FAMILIEBERICHTEN

Geboren, Gehuwd: Geen updates ontvangen

Overleden:

2023-12-31: Johanna Geertruida (Annie) Freriks-Somsen [1967], 79 jaar, Doetinchem

2024-01-04: Hendrika Johanna (Dieka) Vrieze-Somsen [1804], 88 jaar, Rekken

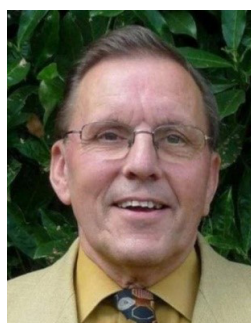
2024-03-02: Gerardina Johanna (Dike) Stadler-Bakker [527], 90 jaar, Zuidhoorn

2024-03-06: Harry Marien Somsen [146], 77 jaar, Zelhem

2024-07-20: Dirk (Dick) Somsen [408], 83 jaar, Winterswijk

2024-07-27: Nicolaas (Nico) Overduin [401], 91 jaar, Amersfoort

2024-09-06: Willemina (Mien) Van Dijk - Somsen [975], 101 jaar, Winterswijk

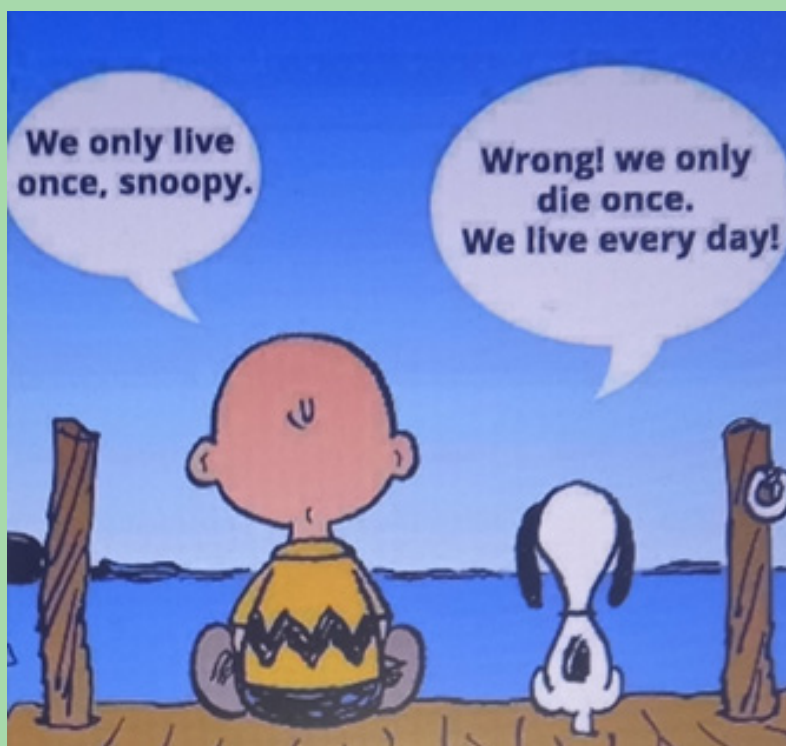

Dike Stadler-Bakker [527] Harry Somsen [146] Dick Somsen [408] Mien van Dijk [975]

Vincent van Gogh – Sterrennacht / Starry Night

Wij wensen u een vrolijk, prettig, gezegend èn zalig Kerstfeest!

Charlie Brown & Snoopy

Plus een voorspoedig èn gelukkig Nieuwjaar!